

Til
Landbruks- og matdepartementet,
Postboks 8007 Dep.,
0030 Oslo

Lier, 16.02.2010

Uttalelse fra Norsk Landbruksrådgiving (NLR):

Høringsuttalelse til forslag om forskrift om tilskudd ved tap i epleproduksjon forårsaket av rognebærmøll

Det er svært positivt at det kommer en midlertidig ordning som kan gi epleprodusenter som får store avlingsskader forårsaket av rognebærmøll en økonomisk sikkerhet, inntil det er tilgjengelige metoder eller midler som kan gi tilfredsstillende beskyttelse mot slike angrep.

I uttalelsen peker vi spesielt på

§3. Beregning av tilskudd

Tilskuddet utgjør kr 3,30 pr kg rognebærmøllskadede epler i Østfold, Vestfold, Akershus, Buskerud, Oppland Hedmark og Telemark og kr 4,50 pr kg i resten av landet. Kommunen skal ved befaring anslå andelen av rognebærmøllskadede epler.

Forskriften forutsetter at industrien kan ta imot alle rognebærmøllskadede epler.

Det legges til grunn en oppgjørspris på kr 2,45 for pressepler.

Uttalelse

I nåværende form gir forskriften rom for ulik praksis av håndheving av ordningen. Det bør utarbeides nærmere retningslinjer for kontrollen som kommunen skal utføre.

Kommunen er tillagt ansvaret for kontroll med omfanget av rognebærmøllskadede epler. Det kreves god kunnskap for å skille skade av rognebærmøll fra andre skader. Dersom kommunen ikke innehar nødvendig kompetanse for vurdering av rognebærmøllskade, må lokale rådgivere fra Norsk Landbruksrådgiving, eller andre med tilsvarende kompetanse, leies inn.

Vi mener at kontrollen bør skje ved kontrollhøsting i feltene 2-3 uker før høsting. Dette vil gi et anslag på prosent skade.

Det regnes som urealistisk at sortering kan foregå i pakkeriene når skadeomfanget overstiger 10 %.

Når skadeomfanget overskrider et visst omfang, mener vi at ekstraarbeidet med sortering blir så stort at det ikke vil lønne seg å sortere avlinga. Vi tror at grense for lønnsom sortering ligger på om lag 40 % skade.

Skade opp til 10 %:

Sortering skjer på pakkeriet. Følgende informasjon vil framkomme:

Skadede epler utsortert på pakkeriet

Salgbare epler

Dyrker får ikke betalt for epler som blir frasortert på pakkeriet.

Skade mellom 10 og 40 %

Dersom skaden ligger mellom 10 og 40 %, må det ved høsting sorteres i 2 fraksjoner på gården: skadede og "fine" epler. De "fine" eplene blir sortert på pakkeriet og noe av eplene vil da bli sortert fra.

Følgende informasjon vil framkomme:

Skadede epler utsortert av dyrkeren

Skadede epler utsortert på pakkeriet

Salgbare epler

Skade over 40 %

Dersom skaden er om lag 40 % og over, vil sorteringsarbeidet bli så stort at det ikke vil lønne seg å sortere eplene. Det vil være mest aktuelt å sende hele avlinga til press.

Ordningen forutsetter at industrien kan ta imot alle skadede epler, også tidligeplene. Dette krever god dialog med presseplemottakene. Tidligeplene gir ikke samme saftkvalitet som seinere sorter og vil dessuten komme i samme tidsrom som solbær og surkirsebær.

Det er viktig å være klar over at det er vanlig å levere presseplene gjennom pakkeriene. Prisen på kr 2,45 for pressepler som ligger til grunn for fastsettelse av tilskuddsbeløpene, er den prisen som blir betalt til pakkeriene fra presseriene. Av denne prisen får dyrkerne bare kr 1,40.

Epler som sorteres fra i pakkeriene får dyrkerne ikke betalt for.

Beregningen av tilskuddsatsene virker noe uklar. Satsene for erstatning etter klimabetingede skader legges til grunn for beregning av tilskuddsatsene for skade av rognebærmøll, men det benyttes ikke samme fylkesfordeling. Sørlandet (definert som Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder) samt Rogaland vil komme dårligere ut med tilskuddsatsene for rognebærmøllskade enn med erstatningsordningen for klimabetingede skader.

Det er lagt ved et regneark som viser hvordan erstatningsordningen faller ut for dyrkerne ved ulik angrepsgrad for "Østlandsdyrkerne". I den første tabellen er det vist en mer teoretisk beregning av tilskuddet, mens det andre eksemplet viser hvordan beregningen vil foregå i praksis.

De grønne kolonnene viser hvordan tapsprosenten utvikler seg når avling med skadeprosent over 40 % sendes direkte til press.

Hilsen

Sigrud Mogan

Norsk Landbruksrådgiving

Fagkoordinator for frukt og bær

Eksempel på beregning av tilskudd for skade av rognebærmøll, Norsk Landbruksrådgiving

Tab 1: Beregningsmodell - teoretisk versjon

Avling **1500** kg

	Klasse 1	Skade av rognebærmøll	Pris			Oppgjør			100 % tap fra 40% skade					
			konsum	press	erstatn	Kl 1	Press	Erstatn	Sum	Tap kr	tap %	Sum	Tap kr	Tap %
0 % skade	1500	0	9,11	0	3,3	13665	0	0	13665			13665		
0-10 % skade	1350	150	9,11	2,45	3,3	12299	368	495	13161	504	4	13161	504	4
10-20 % skade	1200	300	9,11	2,45	3,3	10932	735	990	12657	1008	7	12657	1008	7
20-30 % skade	1050	450	9,11	2,45	3,3	9566	1103	1485	12153	1512	11	12153	1512	11
30-40 % skade	900	600	9,11	2,45	3,3	8199	1470	1980	11649	2016	15	11649	2016	15
40-50 % skade	750	750	9,11	2,45	3,3	6833	1838	2475	11145	2520	18	8625	5040	37
50-60 % skade	600	900	9,11	2,45	3,3	5466	2205	2970	10641	3024	22	8625	5040	37
60-70 % skade	450	1050	9,11	2,45	3,3	4100	2573	3465	10137	3528	26	8625	5040	37
70-80 % skade	300	1200	9,11	2,45	3,3	2733	2940	3960	9633	3528	26	8625	5040	37
80-90 % skade	150	1350	9,11	2,45	3,3	1367	3308	4455	9129	4536	33	8625	5040	37
90-100 % skade	0	1500	9,11	2,45	3,3	0	3675	4950	8625	5040	37	8625	5040	37

Tab 2: Bergeningsmodell praktisk versjon

Avling **1500** kg

	Klasse 1	Skade av rognebærmøll	Pris			Oppgjør			100 % tap fra 40% skade					
			konsum	press	erstatn	Kl 1	Press	Erstatn	Sum	Tap kr	tap %	Sum	Tap kr	Tap %
0 % skade	1500	0	9,11	0	3,3	13665	0	0	13665			13665		
0-10 % skade	1350	150	9,11	0	3,3	12299	0	495	12794	872	6	12794	872	6
10-20 % skade	1200	300	9,11	1,4	3,3	10932	420	990	12342	1323	10	12342	1323	10
20-30 % skade	1050	450	9,11	1,4	3,3	9566	630	1485	11681	1985	15	11681	1985	15
30-40 % skade	900	600	9,11	1,4	3,3	8199	840	1980	11019	2646	19	11019	2646	19
40-50 % skade	750	750	9,11	1,4	3,3	6833	1050	2475	10358	3308	24	7050	6615	48
50-60 % skade	600	900	9,11	1,4	3,3	5466	1260	2970	9696	3969	29	7050	6615	48
60-70 % skade	450	1050	9,11	1,4	3,3	4100	1470	3465	9035	4631	34	7050	6615	48
70-80 % skade	300	1200	9,11	1,4	3,3	2733	1680	3960	8373	4421	32	7050	6615	48
80-90 % skade	150	1350	9,11	1,4	3,3	1367	1890	4455	7712	5954	44	7050	6615	48
90-100 % skade	0	1500	9,11	1,4	3,3	0	2100	4950	7050	6615	48	7050	6615	48

Her er brukt oppgjørpris for pressepler kr 1,40